

Vänsterpress om Coronapandemin – början av maj 2020

Artikelsamlingar: [Vänsterpress om Corona-epidemin – slutet av mars 2020](#), [Vänsterpress om Corona-pandemin – början av april 2020](#), [Vänsterpress om Coronapandemin – mitten av april 2020](#), [Vänsterpress om Coronapandemin – slutet av april 2020](#)

Se även: [Internationell press om Corona – mars 2020](#), [Coronavirus – Apokalypsen?](#) av Phil Hearse, [Antikapitalism i COVID-19:s tid](#) av David Harvey och [Perspektiv på Corona-krisen – april 2020](#)

Martin Fahlgren 2/5 2020

Innehåll

Flamman.....	1
<i>6 av 10 vill förstatliga apoteket – vad väntar regeringen på?.....</i>	<i>1</i>
Internationalen	1
<i>Politiken bakom spridningen</i>	<i>1</i>
<i>Ekosocialism eller barbari?.....</i>	<i>3</i>
<i>"I Stockholm voro gatorna betäckta af döda kroppar.".....</i>	<i>6</i>
Offensiv	8
<i>Socialism: Bästa skyddet mot virus och klimatkatastrofer</i>	<i>8</i>
<i>Hur djup blir depressionen? Världsekonomin i chock och förlamning</i>	<i>10</i>
<i>Kapitalismen driver Afrika ner i avgrunden.....</i>	<i>13</i>
Proletären.....	16
<i>Internationell solidaritet istället för sanktioner</i>	<i>16</i>
<i>Både ris och ros om coronaåtgärder</i>	<i>17</i>
Revolution	19
<i>20 miljarder extra till välfärden – en droppe i havet.....</i>	<i>19</i>
<i>Hur många ska dö på grund av materialbristen?</i>	<i>20</i>
<i>"Vi varnade redan innan pandemin" – intervju med en sjuksköterska.....</i>	<i>23</i>

Flamman

6 av 10 vill förstатliga apoteket – vad väntar regeringen på?

Robin Zachari

Flamman 22/3 2020

Över sex av tio vill förstатliga apoteken och betala mer i skatt för beredskapslager enligt en undersökning som folkrörelsen Skiftet låtit Novus göra.

Covid-19 har ställt gamla sanningar på huvudet om vad progressiva på 2020-talet rimligen kan kräva och vinna. Regeringen öppnar upp för mer statligt ägande i företag den räddar och har stoppat statligt stöd till företag som delar ut pengar till aktieägarna. Det hade inte varit möjligt för bara några månader sen.

Högerns tankesmedjor och ungdomsförbund är livrädda och kallar allt sunt förnuft för en förevändning för socialism. Det är dags för oss som alltid tror att gemensamma lösningar är bättre än privatiseringar sluta huka. Vi tar inte covid-19 som svepskäl för att stoppa årtionden av privatiseringsexperiment, vi har alltid varit emot dem och har inga skäl att sluta nu bara för att historien visat att vi har rätt.

För att få tryck på regeringen att agera behöver vi visa att våra lösningar är mer än de rätta och riktiga – vi måste visa att de är populära hos väljarna. Vi har goda skäl att tro det. Ett [upprop](#) av Skiftetaktiva om att förstатliga apoteken och bygga upp beredskapslager har skrivits under av över 25 000 personer på ett par veckor. Men är dessa policys populära hos hela folket?

Skiftet gav opinionsföretaget Novus i uppdrag att fråga svenska folket vad de tycker om att förstатliga apoteken (utan att ta bort receptfria läkemedel i dagligvaruhandeln) och den andra frågan vi mätte var om att höja skatten något för att bygga beredskapslager. [Resultatet var tydligt](#): 64 procent tycker att respektive förslag är bra. Detta visar med all önskvärd tydlighet att det finns en stor acceptans för högre skatt och fler gemensamma lösningar.

Men kommer inte dessa förslag fastna i januariavtalets paragrafer? Kanske inte. Det finns inget förbud för höjda skatter i januariavtalet. Det parti som antingen i januariavtalets arbetsgrupper eller i riksdagens röstar mot höjd skatt för bättre beredskap kan se fram emot väljarnas dom. Svårare är det med återförstatliga apoteken där Centerpartiet och Liberalerna är mot förslaget. Här är det vår uppgift att visa dem att de går i otakt med väljarna.

Vad väntar regeringen på? Det är dags att återförstatliga apoteken och införa en beredskaps-skatt för att vi ska vara redo vid nästa pandemi. En majoritet av folket står bakom de politiker som vågar stå för dessa självklarheter.

Internationalen

Politiken bakom spridningen

Ledare

Internationalen 29/4 2020

- **Vårdkrisen resultat av mångårig politik**
- **Ta ansvar för samhället – inte bara kapitalet**
- **SAS-varslen tillfälle att ställa om Sverige**

Klasskampen – vi gillar att kalla den så, i singularis och bestämd form. Det gör sig fint som retorisk figur och tankemodell, men det vi gärna ser som en stor historisk strid yttrar ju sig i

den fysiska världen oftare som en långvarig och lågintensiv konflikt med mängder av små skärmytslingar på olika fronter. Ofta tar den sig uttryck som vi kanske inte i första hand tänker på som just ”klasskamp”. Bakom nationalismen eller hårdaretag-retoriken lurar klasskampen, likaså bakom den stora och medialt tacksamma konflikten mellan ”Team-Tegnell” och ”Team-Lockdown”.

Som socialist handlar det politiska tänkande ofta om att bryta isär de stora berättelserna och försöka sätta konflikter i nytt ljus. Ju mer uppskruvat samhällsläget är ju viktigare är den impulsen. Ta ett andetag, ta ett steg bakåt, se vad konflikten egentligen handlar om. När dödstalen i COVID-19 nu används som slagträ i kampen om Sveriges linje i Corona-bekämpningen är den viktigaste rollen för oss i den systemkritiska vänstern att se vad som faktiskt ligger bakom statistiken. Inte för att jämföra oss internationellt utan för att kunna ta striden där den faktiskt står.

Bakom eller i den stora debatten om Sveriges Coronastrategi finns nämligen en annan strid. Den fanns där innan Wuhan blev ett namn i allas medvetande; striden om, eller snarare mot den svenska vården. När tankesmedjan Balans 2018 släppte budgetgranskningen med den självförklarande titeln ”9 av 10 svenska kommuner underfinansierar välfärden” såg vi varthän det barkade. När det avslöjas (SVT 26/4) att Sveriges kommuner och regioner, SKR, bedrivit påtryckning mot myndigheterna för att tona ned behovet av skyddsutrustning i vård av Coronasjuka patienter bör vi inte främst förstå detta som en konsekvens av Folkhälsomyndighetens övergripande strategi de senaste månaderna. Tvärtom bör vi förstå det som en effekt av en politik där besparingar och privata vinster konsekvent och systematiskt – och sedan årtionden tillbaka – sätts framför personalens och patienters hälsa och ytterst deras liv.

Pandemin gör bara att prioriteringarna framstår tydligare i all sin brutalitet – och i all sin onödighet och dumhet. För om krispolitiken visat något så är det att det inte alls är omöjligt att göra något., särskilt nu när staten återigen springer in som räddare för det krisande kapilet. På kort sikt är de politiska kraven tämligen enkla att formulera: Krispaket i samma storleksordning som de man trollat fram till kapitalet måste omedelbart investeras i Sveriges vårdsektor. Skyddsutrustning, personaltillskott, höjda löner och sådana enkla saker som att SKR inte skall bedriva lobbyism mot den egna personalens hälsa och arbetssituation mitt i en kris. Bara en återställning av skattenivåerna till det nyliberala nittioalets skulle räcka för att finansiera de satsningarna inom ramen för dagens ekonomiska modell.

Det här är emellertid en kris i just den modellen och det kräver att vi också tar ett politiskt steg till. När SAS, som i allt väsentligt nu är ett statligt ägt företag, i skrivande stund varslar närmare hälften av sin personal så öppnas ett gyllene tillfälle att inte bara ta ansvar för kapitalet utan för hela samhället. ”Det är kritiskt. Det är existentiella frågor vi jobbar med här” säger SAS vd Rickard Gustafson till DN (28/4) och syftar förstås på bolagets framtid. Men här står vi inför existentiella hot långt bortom enskilda bolags väl och ve. Då är det ingen utopisk fråga att diskutera omställning istället för räddningspaket. Permitterad SAS-personal har faktiskt sedan i slutet av mars skolats om för att lånas ut till vården. Istället för att lämna kompetent arbetskraft vind för våg borde staten ta ansvar för att slussa om arbetskraften dit där den gör verklig nytta.

I så många år har politiker kunnat gömma sig bakom argumenten att alla reformer är omöjliga att genomföra. De argumenten håller inte längre. Staten spelar redan en central roll i att ta oss ur krisen. Låt oss kämpa för att det också blir en social roll.

Ekosocialism eller barbari?

Ian Angus

Internationalen 29/4 2020

Ian Angus är redaktör för online-tidskriften *Climate & Capitalism*, och författare till flera böcker, inklusive *Facing the Anthropocene* och *A Redder Shade of Green*, båda publicerade av Monthly Review Press. Han är en av grundarna till Global Ecosocialist Network. Här intervjuas han av *Review of African Political Economy*.

Kan du berätta lite om dig själv? Din bakgrund, liv, aktivism, politik, och så vidare?

– Jag är född i Kanada och har bott här hela mitt liv. Som tonåring blev jag intresserad av de kubanska och vietnamesiska revolutionerna och som student blev jag aktiv inom den marxistiska vänstern. Jag var med om att organisera demonstrationer mot krig och stöd för flyktingar från Latinamerika på 1960- och 1970-talet och jag medarbetade ofta i socialistiska tidningar i Kanada och USA. Min första bok kom 1981. Den hette *Canadian Bolsheviks* och skildrade kommunistpartiets första år i Kanada.

Kan du förklara hur du som socialist och marxist för första gången blev medveten om klimatförändringarna? Vilka böcker, händelser och frågor var det som fick dig att uppmärksamma dessa aspekter?

– Jag har alltid varit oerhört intresserad av vetenskap och har sedan länge följt miljöfrågorna. Jag är inte riktigt säker på när jag första gången började reflektera över klimatförändringen som en speciell fråga, men på 1980-talet började jag intressera mig för diskussionerna och debatten om möjligheten av en specifikt marxistisk analys av den globala miljökrisen. Jag läste ett stort antal böcker samt artiklar av gröna och röda akademiker och ett tag hade jag uppfattningen att

Marx och Engels inte hade särskilt mycket att komma med i fråga om naturen och att det de sagt var otillräckligt – eller rent av felaktigt.

Mitt ”Eureka”! – uppvaknande – kom när jag läste *Marx’s Ecology* av John Bellamy Foster. I motsats till andra skribenter gick Foster tillbaka till källorna och visade detaljerat vad Marx faktiskt sagt om kapitalismens angrepp mot naturen och hur detta förhöll sig till hans materialistiska världsåskådning. Marx analyserade sin tids stora miljökras – jordens minskade bördighet i England och Europa – och pekade på att orsaken låg i det av kapitalet drivna brottet med vad han kallade ”naturens universella metabolism”. Som Foster visade ger oss begreppet ”metabolisk spricka” ett outhärligt verktyg för att förstå dagens ekologiska kriser.

Jag blev helt övertygad av den här analysen och av det närbesläktade arbete Paul Burkett utförde i *Marx and Nature*. Efter att ha skrivit ett antal artiklar om miljöfrågor startade jag nättidningen *Climate & Capitalism* 2007 och samma år var jag med om att bygga upp Ecosocialist International Network (EIN). Tillsammans med Michael Löwy och Joe Kovel skrev jag *Second Ecosocialist Manifesto* (även kallat Belem Ecosocialist Declaration) 2008. Nätverkets historia blev kort men det var ett viktigt första steg. Jag tror att det nybildade Global Ecosocialist Network kommer att bidra till uppbygget av den massrörelse som behövs.

För några år sedan skrev du *Facing the Anthropocene: Fossil Capitalism and the Crisis of the Earth System*. Kan du berätta om argumenten i den boken och begreppet antropocen som markerar en ny historisk och geologisk epok?

– De senaste decennierna har de vetenskapliga insikterna om vår planet förändrats radikalt. Alltmer har forskningen inte bara fokuserat på enskilda miljöfrågor, utan på planeten som helhet och visat att Jordsystemet förändras snabbt och på ett grundläggande sätt. De miljöförhållanden som rått sedan senaste istiden – de enda villkor mänsklig civilisation

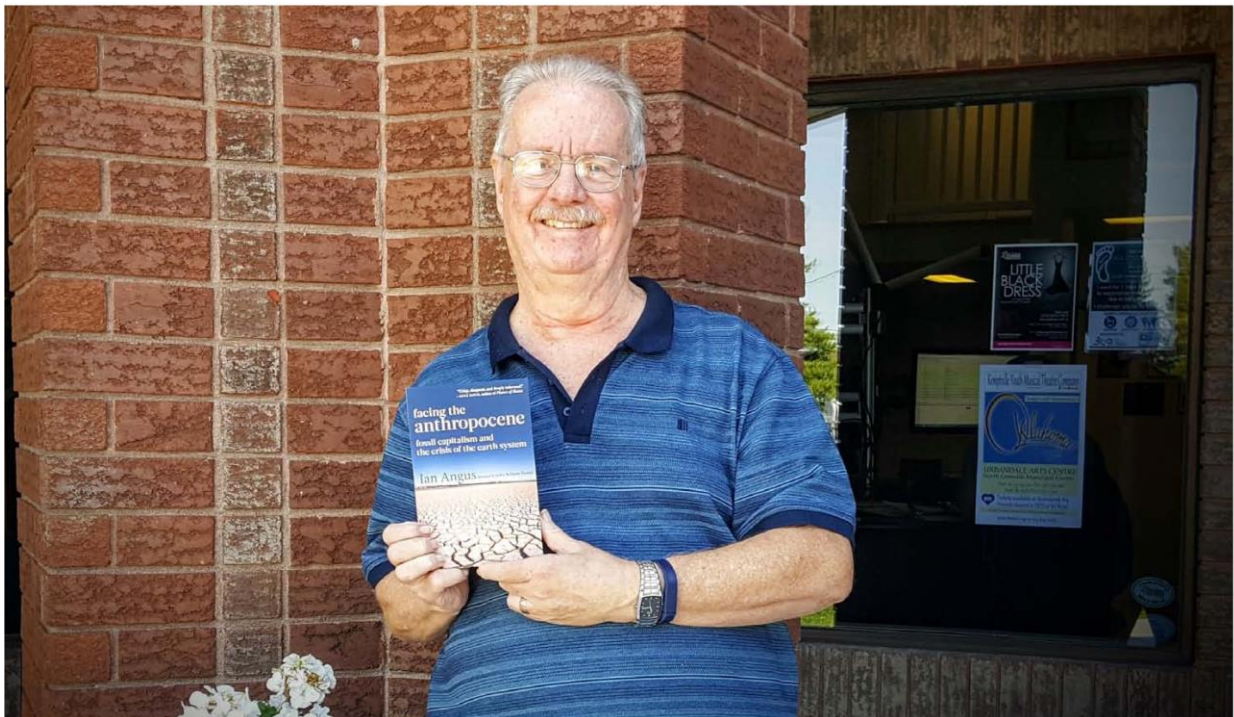
existerat under – håller nu på att sopas bort. Klimatförändringen är det tydligaste exemplet; koldioxidnivåerna i atmosfären är nu mycket högre än någonsin de senaste två miljoner åren. Det, och talrika andra radikala förändringar, har fått många vetenskapsmän att dra slutsatsen att en ny epok har inletts för Jordsystemet. De kallar den nya epoken för Antropocen och det råder bred enighet om att den avgörande förändringen ägde rum i mitten av 1900-talet.

I *Facing the Anthropocene* försökte jag påvisa hur viktiga förändringar av kapitalismen under och efter andra världskriget lett till globala förändringar som vetenskapen kunnat identifiera. I stort har den metaboliska spricka Marx talade om blivit en rad sammankopplade globala sprickor, enorma brott med Jordlivets försörjningssystem.

Denna globala allomfattande kris är dagens viktigaste fråga. Det fanns en tid då socialister med rätta kunde behandla miljöförstöring som bara en av många problem under kapitalismen, men det går inte längre. Att kämpa för att begränsa de skador kapitalismen orsakar idag och sedan bygga socialism under antropocena förhållanden innebär utmaningar som ingen socialist på 1900-talet ens kunde drömma om. Att förstå och förbereda sig på de utmaningarna måste nu stå överst på socialisternas dagordning.

Jag måste säga att jag blivit mycket glad över det mottagande *Facing the Anthropocene* fått. Tredje upplagan håller nu på att tryckas. Den ingår nu i grundkurserna i miljöfrågor på många universitet och har översatts till flera språk.

Det har varit mycket tal om en Grön Ny Deal, liknande den Nya Dealen med satsningar på offentliga arbeten, finansreformer och regleringar som infördes av USA:s president Franklin D Roosevelt på 1930-talet. En liknande grön deal, sägs det, måste till och alla statens resurser måste mobiliseras för att förhindra en miljökatastrof. Hur ser du på de förslag som lagts fram av Naomi Klein och andra radikala miljövänner?



AKTIVISTEN och författaren Ian Angus med sin senaste bok *Facing the Anthropocene*.

– I USA, där begreppet uppstod, används etiketten ”Grön Ny Deal” av ett brett spektrum av politiker och aktivister utifrån en omfattande rad av förslag. Planer för en Grön Ny Deal sträcker sig från liberala skattereformer till socialdemokratisk välfärdspolitik – och i en del fall talar man om att förstärka energiindustrin. Ytterligare andra versioner förs fram i andra

länder, framför allt Kanada och Storbritannien. Ingen av dem utmanar det kapitalistiska systemet i sig, men bortsett från det är det svårt att säga något allmänt om deras innehåll – man måste titta på varje plan för sig.

Detaljerna är viktiga men som jag ser det är det långt viktigare huruvida en plan för Ny Grön Deal kan bidra till att mobilisera folk utanför maktens korridorer. Som Marx sade är ”varje steg av verklig rörelse viktigare än ett dussin program”. Och som Naomi Klein säger: ”Bara sociala rörelser av masskaraktär kan rädda oss nu”.

Men vad vi i själva verket ser från de flesta håll är toppstyrda planer inriktade på att övertyga politiker och höga tjänstemän. Utomparlamentariskt agerande uppfattas som en bisak eller som ett sätt för liberala politiker att samla väljarstöd. Om det är allt en Grön Ny Deal handlar om är det bara ord på papper. Då blir det en formel för nederlag.

Samtidigt är det växande intresset för gröna lösningar ett positivt tecken. För några år sedan hade det varit omöjligt för Alexandria Ocasio-Cortez att få någon att lyssna på hennes version av Grön Ny Deal, än mindre att få stöd för den av andra folkvalda eller den blev debatterad på allvar i tidningar och på andra håll. Den kommer inte att leda till de förändringar vi behöver, men det visar att en del av våra makthavare börjar märka av hettan från massprotesterna. Så även om det inte var avsikten hos dem som började använda begreppet kan idén om en Grön Ny Deal bidra till att fler går ut på gatorna.

Kan du säga lite om omfattningen av klimatkrisen i Afrika – och tredje världen i största allmänhet?

– Ett kapitel i *Facing the Anthropocene* har rubriken ”We are not all in this together”. De fortsatta brutala övergreppen på Afrika är ett tydligt tecken på detta. De folk och länder som är minst skyldiga till den globala uppvärmningen har redan drabbats mest av den. Det är en grön kliché att vi alla är passagerare på Rymdskeppet Jorden. I själva verket reser en del i första klass med platser reserverade i de allra bästa livbåtarna, medan majoriteten sitter på träbänkar och utan några livbåtar överhuvudtaget. Miljömässig apartheid är normen under Antropocen.

Om fossilkapitalism fortsätter att dominera kommer Antropocen att bli en ny mörk epok där ett fåtal styr barbariskt och majoriteten får lida grymt, framför allt i tredje världen. Därför har *Climate & Capitalism* överst en paroll inspirerad av Rosa Luxemburgs berömda maning till motstånd mot första världskrigets katastrof: ”Ekosocialism eller barbari. Det finns ingen tredje väg.”

Militant miljöaktivism skakade världen i fjol, mycket under ledning av skolelever, med strejker och protester. Kan du säga något om den roll och betydelse aktivismen har och hur rörelserna kan knytas ihop med bredare grupper och med en antikapitalistisk politik?

– Som jag sade är vår uppgift att mobilisera massrörelser på gatorna, utanför maktens korridorer. Vi får inte förvänta oss att de rörelserna kommer att vara perfekta och de kommer att ta sig oväntade former. Ingen jag känner hade förutsett storleken på de globala strejkrörelser bland ungdomen som Greta Thunberg initierat, eller betydelsen av Extinction Rebellion-rörelsen i Storbritannien, men båda är viktiga exempel på vad som måste göras.

I Kanada leds de mest effektiva masskampanjerna av ursprungsbefolkningen som slåss för att skydda sina traditionella områden från att exploateras av olje- och gasindustrin. För ett tag sedan ledde deras protester och blockader till att landets viktigaste järnvägslinjer stängdes och till att regeringen tvingades att förhandla med Wet’suwet’en-folket, som kämpar för att en naturgasledning inte ska genomkorsa deras mark.

Det sämsta socialister kan göra i detta läge – och tyvärr är det just vad en del radikala gör – är att stå vid sidan av och kritisera den verkliga rörelsen för att kraven inte är tillräckligt radikala eller för att de som protesterar har illusioner om vad som är möjligt inom det rådande systemet. Vi måste ha i minnet Marx' berömda ord om att massorna inte ändrar sina idéer för att sedan förändra världen – de ändrar sina idéer genom att förändra världen.

Ekosocialister måste delta aktivt i och bygga den verkliga rörelsen – och när vi gör det måste vi tålmodigt förklara nödvändigheten av radikala förändringar, visa att den globala miljö-krisen i själva verket är en global kris för kapitalismen och att några varaktiga lösningar inte kommer att vara möjliga så länge som kapitalet härskar på Jorden.

Gramscis berömda aforism Intellectets pessimism, viljans optimism är för mig definitionen på hur en ekosocialistisk hållning i vår tid måste vara. Kapitalismen är mäktig och vi vet att katastrofen kan komma, men vi får inte ge efter för förtvivlan. Om vi tar strid kanske vi förlorar; om vi inte tar strid kommer vi att förlora. En medveten och kollektiv kamp för att sätta stopp för kapitalismens obönhörliga färd mot avgrunden är vårt enda hopp om en bättre värld.

Många gör en koppling mellan klimatkris, kapitalism och Covid 19-utbrottet. Kan du säga något om hur intimt de frågorna hänger ihop?

– För tre år sedan uppmanade Världshälsoorganisationen folkhälsomyndigheterna att förbereda sig på vad man kallade "Sjukdom X" – att det sannolikt skulle uppstå en ny patogen som skulle orsaka en global epidemi. Inget av de rika länderna reagerade, de fortsatte bara med sin nyliberala åtstramningspolitik och upphörde med alla investeringar i medicinsk forskning och hälsovård. Till och med nu, när Sjukdom X är här, satsar regeringarna mer på att rädda banker och oljebolag än på att rädda liv.

Nya zoonotiska sjukdomar – virus, bakterier och parasiter som sprider sig från vilda djur till tamdjur och människor – uppstår runt om i världen på grund av att kapitalet mejar ner viktiga skogar och ersätter dem med lönsam monokultur. I de destabiliserade ekosystem som detta leder till vidgas spelrummet för sjukdomar som ebola, zika, svinfluensa, nya former av influensa och så nu Covid-19 att smitta ner närliggande samhällen.

Den globala uppvärmningen förvärrar det hela genom att göra det möjligt (eller tvinga) för patogener att lämna isolerade områden där de kan ha funnits sedan tidigare, utan att någon lagt märke till dem, i århundraden eller mer. Klimatförändringarna försvagar också immunförsvaret hos människor och djur, gör dem mer sårbara för sjukdomar och det kommer sannolikt att leda till extrema komplikationer.

Intervjun är gjord av medlemmar i ROAPE:s (*Review of African Political Economy*) redaktions-kollektiv.

Översättning: Björn Erik Rosin

"I Stockholm voro gatorna betäckta af döda kroppar."

Sture Källberg

Internationalen 29/4 2020

Det nya Coronaviruset sprider död och ekonomisk oro i världen nu. Men det var inte bättre förr. Sture Källberg skildrar i denna essä digerdödens framfart i Sverige och världen på 1300-talet samt de sociala och ekonomiska konsekvenser pesten medförde.

Uppland var på 1300-talet en av rikets främsta jordbruksbygder. Kring 1350 hemsöktes Sve(a)rige av en fruktansvärd pest, kallad stora döden. Stor hette digher på dåtida svenska. Dödligheten var verkligen diger. Bara cirka 17 procent av upplänningarna överlevde

digerdödens härjningar. I den värmländska socknen Färnebo fanns bara en bondmora, två pigor och en dräng kvar i livet. Instängda husdjur törstade ihjäl.



DÖDENS TRIUMF *The Triumph of Death*, en oljemålning av Pieter Bruegel den äldre från cirka 1562. Den har hängt på Museo del Prado i Madrid sedan 1827.

Den digra pesten spreds av bakterien *Yersinia pestis*, enligt forskargrupper som bland annat undersökt engelska och tyska gravar från den tiden. Pestbakterien har dödat människor i åtminstone två tusen år. Den finns fortfarande i många länder. De senaste dödsfallen har skett i DR Kongo, Madagaskar och Peru där en och annan som inte fått antibiotika dött i böldpest eller lungpest, båda mycket plågsamma. Ekorrar, kaniner, skogsråttor, möss med flera är pestbakteriens värdjur. Hundar och katter äter dem och kan stänka saliv som smittar människor. Smittan sprids även av loppor från gnagare till människa.

Den pest som fått namnet digerdöden började i Kina på 1330-talet. Mongolimperiet härskade över kineser och andra. Det började falla sönder: krig, svält, kaos och stora döden beräknas ha tagit fem miljoner kinesers liv. Mongolerna härskade också över ryssar och flera östeuropeiska folk. Den dåtida staden Kafa på Krimns sydöstra kust styrdes dock av italienska handelsmän från Genua. 1343 belägrades stan av mongoltrupper. Senare började stora döden härja bland soldaterna. Nykomna krigare hade förmodligen fört med sig smittan.

Dödligheten bland trupperna blev så omfattande att belägringen omintetgjordes. Men innan dess slungades enligt legenden de pestsmittade liken in i Kafa med mongolernas kastmaskiner. Stora döden spreds i stan med förfärande resultat. Några italienare lyckades fly med ett fartyg till Genua. När de besökte sina släktingar spreds smittan i Italien.

I november 1347 drabbades Marseille och södra Frankrike. I ett karmelitkloster i Avignon dog alla munkar utom en samma natt. Man har beräknat att 60 000 dog i Avignon. "Ve mig! Ve oss! Sorg överallt, överallt fasa!" skrev skalden Petrarca: "Husen tomma, städerna öde, fälten obrukade, vägarna täckta med lik; en fasansfull ödslighet överallt."

Decennierna före hade det varit missväxt, usla skördar och svält på många platser. Folks motståndskraft var försvagad. I Tyskland drog skaror av flagellanter fram, fanatiker som piskade sig själva och varandra blodiga i kristen botgöring. På pisksnärten satt ofta vassa metallbitar.

I jakten på syndabockar spreds rykten, inte minst av katolska prelater, att brunnarna förgiftats av judar. I Tyskland var förföljelserna värre än på andra ställen. I Strassburg tändes ett väldigt bål på den judiska kyrkogården där alla judar i stan brändes upp! I Döden fortsatte genom Europa. Mainz mördades omkring 20 000 judar! Därefter var det fritt fram att plundra deras hem. Grymma judeförföljelser ägde rum även i Frankrike, Spanien, Italien, Schweiz och andra länder. Men inte i Polen. Kung Kasimir den store lät förföljda judar bosätta sig i landet och försörja sina ofta stora familjer.

Vid jultiden 1348 strandade ett engelskt skepp på kusten vid Ugelstorp i nordvästra Jylland. Alla ombord var döda. Lasten med olika tyger bärgades och såldes. Bärgarna spred smittan.

En likadan berättelse finns från Bergen i Norge, och sann eller uppdiktad, den grymma digerdöden drabbade båda länderna.

Något år senare spreds smittan i Sverige. Kung Magnus Eriksson utfärdade 1350 ett påbud om allmänna bot- och böndagar för att besvärja den fruktansvärda farsoten. Svenskarna uppmanades att fasta, ge offergåvor och gå i kyrkan. ”I Stockholm voro gatorna betäckta af döda kroppar.”

Det finns inga säkra siffror på hur många som dog i Europa, eller för den delen hur många invånare länderna hade. Många beräkningar har gjorts. Mellan en tredjedel och hälften av befolkningen dog i de värst drabbade landsdelarna, sammanlagt minst 50 miljoner!

Ett annat resultat var att det uppstod stor brist på arbetskraft. Allmogen arbetade i jordbruket. Europas feodala jordägare tvingades konkurrera om arbetsfolket. Lönerna steg. Adeln var skakad. I London förbjöd parlamentet lönehöjningar. Andra länder införde liknande lagar.

Ny forskning om digerdöden:

I massmedia har det cirkulerat uppgifter om att digerdöden inte, som man tidigare trott, orsakades av pestbakterien, *Yersinia pestis*, utan av virus. Virusteorin har ett tiotal år på nacken, men har nyligen fått aktualitet därför att man menat sig ha påvisat likheter mellan ebola-epidemin och digerdöden. Men om man går tillbaks till den vetenskapliga litteraturen så framgår det att flera forskargrupper påvisat DNA från 1300-talsgravar i Tyskland och England. Från personer som dött 1348–1350 under epidemin i London har man t.o.m. rekonstruerat hela bakteriens genom. Med termen genom menar man den kompletta uppsättningen av genetiskt material i en cell.

Likaså har man påvisat bakteriens DNA i offer från en epidemi på 500-talet. Vad man kanske får omvärdera är uppfattningen att digerdöden spreds av svarta råttor. Ett par norska forskare utesluter att det kan ha skett i Norge.

Offensiv

Socialism: Bästa skyddet mot virus och klimatkatastrofer

Elin Gauffin

Offensiv 29/4 2020

Första maj är arbetarnas dag för samling och gemenskap. I år är bara formen annorlunda. Första maj är rödare än någonsin. Det är inte bara oro, sjukdom, hunger och död

som ökar i världen idag. Det gror också en ny medvetenhet bland miljoner människor. En insikt om att det bästa skyddet mot virus är ett samhälle som bygger på gemenskap.



Gemenskap och solidaritet – alltså socialism – är den nödvändiga vägen framåt för att leva i samklang med naturen (Foto: Natalia Medina).

Socialismens motto ljuder: Av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov. Kapitalismen däremot premierar egoismen, konkurrensen och att roffa åt sig på andras bekostnad. Det är bevisligen så och därför finns de abnorma klassklyftorna där miljardärerna har tusentals gånger mer pengar än vad de rimligen kan göra sig av med.

Hur ser det ut nu under coronatider? Det sociala livet organiseras med distansering på ett helt annat sätt än tidigare för att skydda de svagaste i samhället. Det som många har sagt var en fin tanke, men omöjligt att genomföra i praktiken, är alltså genomfört – vilket visar att det går.

Men bara en indikation. Detta skydd av de äldre och svaga är helt och hållet otillräckligt, torftigt, för sent och enbart tillfälligt. I ett socialistiskt samhälle skulle de stora delarna av ekonomin ägas och kontrolleras gemensamt med huvudinriktning på att skapa bra välfärd åt alla. Det är en sådan samhällsomställning vi nu måste börja diskutera och förbereda.

Vår första maj-paroll är "Kapitalismen är sjukdomen". Den kapitalistiska ekonomiska mekanismen bygger på konkurrens där svaga slås ut, monopol skapas och med en extrem kapitalkoncentration. Profiten till ägarna utvinns genom att arbetarna, de anställda, sugts ut. De får inte lön för hela sitt arbete, utan ägarna lägger beslag på en andel av det värde som arbetarna skapar.

Produktionen flyttar ständigt dit där lönerna är som lägst. Hjulen måste snurra snabbare och snabbare. BNP-tillväxten jämförs alltid med hur det var året innan. Det finns ingen långsiktig planering. Ingenting i lager. Mer och mer satsas på kortsiktiga aktieklipp och mindre på investeringar. Just-in-time-systemet blev totalt magplask när viruset slog till.

Företagen drivs till att ständigt hitta nya marknader som skapas oavsett behov: allt från sex till underhållning och hälsovård blir business. Alla måste köpa så mycket de kan hela tiden – när det inte kan göras, för att folk måste hålla sig inomhus till exempel, ja då kraschar systemet.

Kapitalismens hela historia är historien om ständiga krascher. Då arbetarna får för lite i lön i förhållande till det värde de skapar leder det till en hysterisk överproduktion följt av en krasch. Bordet rensas. Produktion slås ut. Och så börjar allt om igen.

”Naturen slår tillbaka” är det många som tänker våren 2020. Nu är inte naturen den andra och onda sidan i ett drama. Men det är knappast en nyhet att naturen kan utlösa okontrollerbara och för oss människor övermäktiga krafter om systemet rubbas.

Klimatet var tvärtom ett huvudtema i världspolitiken hela förra året. Tusentals forskare och miljontals klimataktivister med Greta Thunberg i spetsen har gång efter annan varnat för att naturen kommer att utlösa förödande katastrofer inom en väldigt snar framtid om inte uppvärmningen stoppas. För att hinna stoppa uppvärmningen i tid krävs en genomgripande omställning av ekonomin nu väldigt snart.

En rapport om den svenska uppvärmningen från SMHI som drunknade i coronanyheter säger att Sverige är 1,7 grader varmare idag jämfört med 1800-talets slut. Världen har samtidigt blivit 0,8 grader varmare, så uppvärmningstakten är dubbelt så snabb här. Halten koldioxid i luften var fortsatt på väg uppåt under förra året.

Produktion av välfärd ger väldigt lite utsläpp av koldioxid jämfört med alla andra stora branscher: energi, textil, transport, byggindustrin, teknik med mera. Sjukvården och äldreomsorgen är de nya ledstjärnorna. Respiratorer behöver så klart tillverkas, men den betydande delen inom sjukvården är personalen och deras kunskap.

Det var 100 år sedan arbetsdagen kortades sist. Med permitteringar idag visas att det går att dra ner på produktion, dela på jobben och ge arbetarna mer fritid. Just kortare arbetsdag med bibehållen lön behöver vara en del av en välfärdsbaserad klimatomställning.

Permitteringarna idag är bara en tillfällig manöver från staten och näringslivet för att rädda systemet. Den socialistiska samhällsomställning som vi samlas för att prata om på första maj kommer att kräva en revolution. Staten är just en väktare som försvarar kapitalisternas makt och system vilket blivit skriande tydligt.

Corona har givit ett växande skikt vittring på det livsviktiga med välfärdssystem och här ligger en groende kraft. När en majoritet av befolkningen har bestämt sig är fredliga, genomgripande och revolutionära förändringar möjliga. I en socialistisk framtid kommer människan återigen, som under vår långa förtidsfas, att kunna leva inte mot utan i samklang med naturen.

Hur djup blir depressionen? Världsekonomin i chock och förlamning

Per-Åke Westerlund

Offensiv 29/4 2020

Chocken i världsekonomin är den värsta någonsin. 2,7 miljarder arbetare jorden runt – 81 procent av arbetskraften – har utegångs- eller reseförbud. Hundratals miljoner riskerar akut svält. Och ännu vet ingen hur djup eller långvarig depressionen blir.

Det kraftiga snabba raset och ett nytt oberäkneligt virus gör att alla prognoser blir preliminära. Stor osäkerhet kommer att prägla situationen även när utvecklingen börjar vända. Även organ som Internationella Valutafonden tvingas ha tre olika scenarier, varav deras värsta är att pandemin fortsätter även nästa år.

Redan står ekonomin helt stilla inom flera områden, särskilt turist- och besöksnäringen. Investeringar ligger nära noll i många branscher. Aktiemarknaderna har rasat 20 procent eller mer i hela världen. Skuldsatta länder närmar sig statsbankrutt.

Globala varningssignaler som SARS 2002 och finanskrisen 2008-09 ledde inte till någon förändring av officiell politik. Fokus var fortsatt på att tillfredsställa den parasitära finans- och aktiemarknaden. Skuldbergen slog nya rekord, liksom klyftorna mellan rika och fattiga. Valfärd och vård slaktades, jobben blev osäkra med lägre löner.

En procent av vad världens rikaste man (Amazonägaren Jeff Bezos) äger är lika mycket som sjukvårdsbudgeten i Etiopien med 100 miljoner invånare.

Årtionden av nyliberal politik har lagt grunden för den nuvarande depressionen.

I januari trodde Internationella Valutafonden, IMF, att världsekonomin skulle växa med tre procent i år. Nu är prognosen att ekonomin krymper med 3,3 procent – eller sex procent, om nedstängningen fortsätter under det tredje kvartalet.

Det mer ”optimistiska” scenariot med en nedgång på 3,3 procent betyder ett fall med 4,5 procent per capita. Jämfört med 2019 motsvarar det 8 345 kronor mindre per invånare i världen, med störst effekt hos de redan extremt fattiga. FN:s avdelning för matprogram, WFP, varnar för att direkt svält kan drabba 265 miljoner människor, en katastrof av ”bibliska proportioner” enligt WFP:s chef.

Ytterligare krisrekord slås på alla områden:

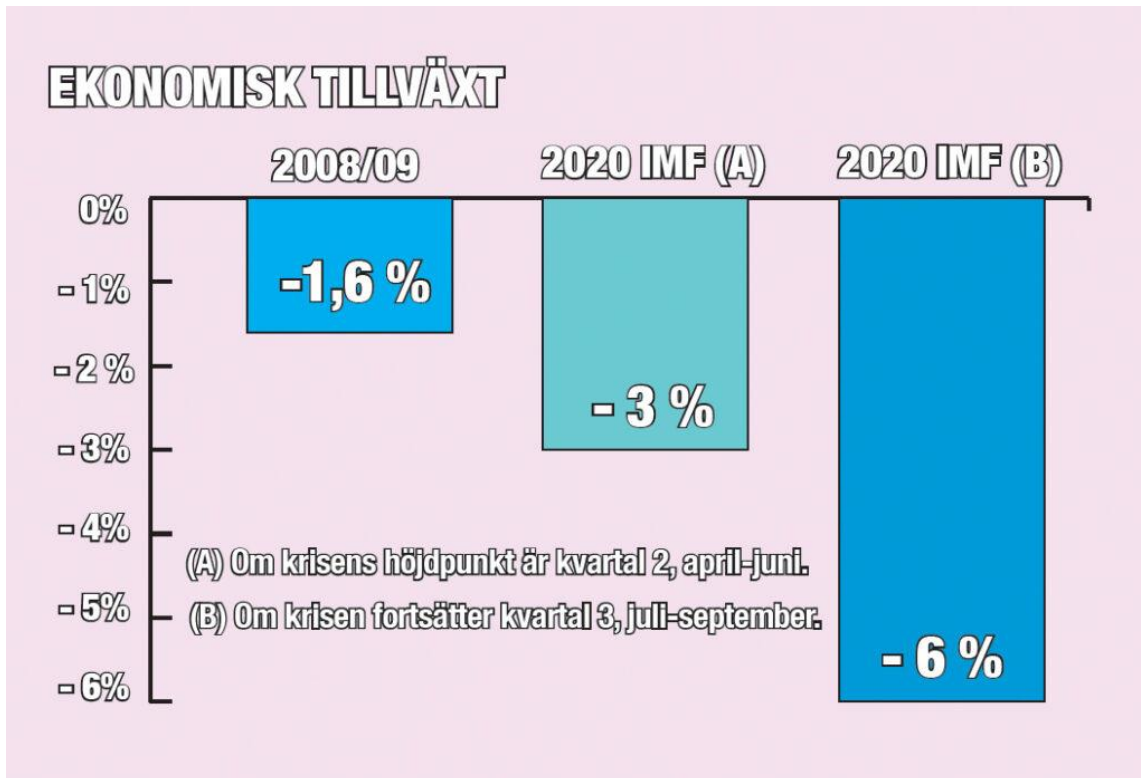
- Världshandeln krymper med mellan 13 och 32 procent under 2020, enligt världshandelsorganisationen WTO.
- Råvarupriserna sjönk med 37 procent mellan den 20 februari och 20 mars, varav metall- och energipriser föll med 55 procent.
- När inga köpare av olja fanns och lagren är fulla tvingades oljebolag i USA betala sina kunder – negativa oljepriser för första gången i historien.
- Under mars månad flyttade finanskapitalet 83 miljarder dollar från ”tillväxtländer” i Afrika, Asien och Latinamerika till rikare länder. Hittills är kapitalflykten fyra gånger större än under krisen 2008-09.

Krisen slår i alla delar av världen:

- I en global undersökning i slutet av februari hade 75 procent av företagen redan någon form av störningar i leveranskedjan – och en majoritet av dem hade ingen plan B.
- FN-organet ILO, som ska se över arbetares villkor, varnade den 7 april att 195 miljoner löntagare riskerar förlora jobbet, och över en miljard bli delvis arbetslösa eller få sänkt lön.
- I Afrika ingår 80 procent av alla löntagare i den informella ekonomin – lönen är vad som kommer in under en dag. Med nedstängning försvinner inkomsten helt.
- 22 miljoner har blivit arbetslösa i USA på några veckor, och prognosen är en ökning till 50 miljoner i maj. 35 miljoner av dem förlorar då också sin sjukförsäkring.
- Pessimismen sprider sig också i Europa. Inköpschefsindex, som länge använts för att mäta trender, har rasat från 26,4 i mars till 13,5 i april i eurozonen. För ekonomisk tillväxt ska index ligga på över 50.

Regeringar och centralbanker världen över har lanserat de största nödpaketerna någonsin. Plötsligt finns det hundratals miljarder som i första hand går till storföretag och banker. Men regeringarna har också sett sig tvingade att ge mer pengar till vård och införa olika sorter av ersättning för arbetslösa. Åtgärderna finansieras av att helt enkelt trycka upp mer pengar, något som de styrande hoppas tvinga arbetare och fattiga att betala senare.

Det finns få tecken på att ekonomin snabbt kommer att vända uppåt igen. Vi vet inte hur länge nedstängningarna kommer att pågå. Trycket att lätta på restriktionerna riskerar att starta nya infektionsvågor.



Skakade kapitalister kommer att starta produktion på en lägre nivå. Glädjereporter säger att Kinas ekonomi är igång igen, men en ekonomi på 60-90 procent av tidigare nivå innebär fortsatt kris. Export och import från och till Kina har rasat kraftigt, och många länder har Kina som största handelspartner.

Kapitalisternas veckotidning *The Economist* har en "Överlevnadsguide för företag" som varnar för osäkerhet, oroliga konsumenter och nya hälsoregler. Tidskriften förutspår också en våg av sammanslagningar och övertaganden efter alla konkurser.

Den nationalism och protektionism som ökade kraftigt redan innan krisen har nu nått nya nivåer som kommer att fördjupa nedgången. En viktig motsättning bakom kapitalismens regelbundna kriser är att kapitalister och stora företag är nationella, men marknader, resurser och även produktionskedjorna är globala. Under 1930-talet fördjupade de protektionistiska åtgärderna krisen.

Kampen mellan de imperialistiska stormakterna USA och Kina, som också trappades upp redan innan krisen, är också ett stort hinder för återhämtning.

Washington och Peking pekar ut varandra som ansvariga för krisen, och utvecklingen av parallella system inom teknologi, finanser, makt och militär fördjupas. Flytten av produktion från Kina var redan på väg och ökar nu. Till exempel betalar Japans regering företag för att flytta tillbaka.

En annan faktor bakom ekonomiska kriser är vad kapitalistiska ekonomer kallar överproduktion och överkapacitet. Det betyder att kapitalet inte kan sälja sina produkter med vinst.

Det är ett faktum under kapitalismen att arbetarnas löner är mindre än värdet på vad de producerar. Kapitalisten köper arbete och får produkter som är mer värda. Detta, förklarade Marx, är produktion av mervärde och vinster, kapitalismens drivkraft. Arbetarens lön räcker därför inte för att köpa det som produceras.

Konsumtionen står för mer än hälften av ekonomin i de flesta länder. I USA står den för 68 procent av ekonomin. Under de senaste decennierna har krediter, skulder och skattesänk-

ningar delvis kompenserat för låga löner. Att miljoner nu står utan jobb eller lön, och de som har jobb inte längre kan eller vill låna, gör att konsumtionen inte kan fortsätta vara ekonomins motor och krisen därmed förlängs.

Den ekonomiska depressionen blixtbelyser kapitalismens absurditet och cynism: fabriker som producerar vapen och lyxprodukter stängs inte, medan det finns denna enorma brist på medicinsk utrustning. Och priserna på medicin och medicinsk utrustning stiger. Kapitalismen visar sitt verkliga ansikte, något som kommer att ha stor inverkan på medvetande och politik. För socialister understryker krisen de stora möjligheterna att ändra produktion och ekonomi i en riktning som gynnar arbetare, fattiga och miljö.

Istället för att åter starta förorenande fabriker och produktion av icke-väsentliga varor behövs det demokratiska beslut och planering. Arbetstiderna kan minskas och arbetarnas kunskap användas för att omvandla produktionen.

Socialister, fackföreningar, klimatrörelser och sociala rörelser måste mobilisera, kräva demokratisk kontroll, för att avskaffa hela det kapitalistiska systemet.

Kapitalismen driver Afrika ner i avgrunden

Serge Jordan

Offensiv 29/4 2020

Coronakrisen belyser på ett brutalt sätt de klyftor som finns och som är särskilt framträdande i Afrika. Enligt Global Health Security Index (GHS, det globala hälsosäkerhetsindexet) ligger en majoritet av Afrikas länder längst ner på listan över länders förutsättningar att bekämpa viruset.

Malawi har exempelvis 25 intensivvårdsplatser för en befolkning på 17 miljoner människor; i Somalia finns det 15 intensivvårdsplatser för 15 miljoner människor. Zimbabwe har 7 respiratorer för en befolkning på 16 miljoner, medan Centralafrikanska republiken har totalt tre respiratorer för 5 miljoner människor. Sierra Leone och dess 7,5 miljoner invånare har endast en.

Levnadsvillkoren i arbetarnas och de fattigas lokalsamhällen gör det omöjligt att vidta de åtgärder som krävs för att begränsa spridningen. Hälften av den afrikanska stadsbefolkningen bor i överfulla slumområden med otillräcklig tillgång till vatten- och sanitetsanläggningar. De miljontals flyktingarna, asylsökande och internflyktingarna som bor i flyktingläger – offer för krig, förföljelser och miljökatastrofer – i Sahelregionen, Afrikas horn, Demokratiska republiken Kongo och andra platser är särskilt utsatta för infektionsrisker. Sydsudan har nyligen rapporterat sitt första covid-19-fall. I Sydsudan lever mer än hälften av befolkningen i extrem hunger och miljontals har tvingats fly sina hem undan inbördeskriget. Undernäring och infektionssjukdomar är redan vanligt förekommande i stora delar av kontinenten. Afrika har bland de högsta infektionsnivåerna av HIV, tuberkulos och malaria.

De fasor som pandemin kommer att orsaka Afrika har förberetts genom årtionden av extrem plundring och utsugning av först koloniala och sedan nykoloniala imperialistmakter, under direkt medverkan och hjälp av hopplöst korrupta lokala styrande eliter. Detta har bland annat medfört ett åderlätet sjukvårdssystem och förnedrande fattigdom.

Det finns dock resurser för att bekämpa krisen, men de har plundrats av multinationella storföretag och banker, afrikansk borgarklass och despotiska härskare.

”ECOWAS-länderna (16 länder i Västafrika) förlorade uppskattningsvis 9,6 miljarder dollar på grund av de multinationella företagens skatteflykt. Den summan skulle räcka till att bygga omkring 100 moderna och välutrustade sjukhus varje år i regionen”, skrev Oxfam ifjol.

En kolossal kapitalflykt från kontinenten, en som är långt värre än den som ägde rum under den världsomfattande krisen 2008, både ifråga om hastighet och volym, är på väg vid en tidpunkt när afrikanska länder är i skriande behov av massiva investeringar för att kunna tackla pandemin.

Kapitalflykt från så kallade utvecklingsekonomier uppgick totalt till mer än 83 miljarder dollar i mars, enligt Internationella finansinstitutet. Detta är bara ett exempel som illustrerar hur den ”fria marknaden” har misslyckats med att förmedla resurser i det rådande humanitära nödläget. Endast ekonomisk planering och samordning på global skala kan ge de resurser som krävs.

Att få ett slut på plundringen av kontinenten, samt att konfiskera de väldiga rikedomar som de superrika snor åt sig, är en fråga på liv och död. Dessa åtgärder skulle i sin tur möjliggöra en finansiering av de akuta sjukvårdinsatser som situationen kräver. Ett effektivt åtgärdsprogram skulle med all säkerhet behöva börja med införandet av statlig kontroll över kapitalflöden och vägran att betala de skulder som många afrikanska stater dignar under. Afrikas regeringar har inte samma utrymme och reserver som regeringarna i Väst som tvingats att pumpa in tusentals miljarder dollar i sina ekonomier för att mildra krisens följder. Till följd av kontinentens plundring som de imperialistiska makterna orkestrerat går statsinkomsterna i Afrika till att fylla de internationella finansiella kreditgivarnas kassakistor snarare än att investeras i sjukvård, utbildning, bostäder, kollektivtrafik, infrastruktur och människors välbefinnande i största allmänhet.

Samma afrikanska ledare vädjar nu, av rädsla för massornas malande revolter, om hjälp, i form av skuldlättnader och avskrivningar. David Malpass, Världsbankens överhuvud, uppgav nyligen att han stödjer ett ”upphävande” av alla skuldbetalningar för de fattigaste länderna – men tillade att dessa länder också borde införa en marknadspolitik, som avskaffar regleringar och subventioner.

Internationella valutafonden (IMF) har för sin del gett nödlån till ett antal afrikanska regeringar. Dessa lån ges med förbehållet att så fort krisen bedarrar måste de offentliga utgifterna begränsas och åtstramning ska sättas högst på dagordningen igen.

Detta försök att fortsätta hålla hela befolkningar som gisslan för en nyliberal politik mitt under en dödlig pandemi avslöjar inte bara dessa rovgiriga institutioner för vad de alltid har varit, utan understryker också hur mycket hela regionens öde är uppknutet till en resolut kamp mot världsimperialismen och dess lokala agents dominans på kontinenten.

Det är en kamp som bör kräva ett omedelbart och ovillkorligt upphävande av alla skuldbetalningar och förstatliganden av de multinationella storföretagen och bankerna under de arbetandes demokratiska kontroll, som har extraherat en svindlande mängd rikedomar från Afrikas arbetare och sedan lämnat en mänsklig och ekologisk katastrof bakom sig.

I de flesta afrikanska länderna har nedstängningar införts för att bekämpa virusspridningen. Dessa nedstängningsåtgärder är i avsaknad av en klar och tydlig plan för att ta itu med alla de brådskande sociala, ekonomiska och sanitära problemen som ärvts till följd av årtal av kapitalistiskt vanstyre och fientlig politik mot de fattiga enbart plåster på öppna blödande sår. De är ett sätt för regeringarna att framstå som starka, samtidigt som de ger vanligt folk skulden för infektionsspridningen.

På grund det enorma antalet arbetare som är helt beroende av informella jobb för sin dagliga överlevnad (över 80 procent av de vuxna afrikanerna arbetar inom den informella sektorn) samt bristen på välplanerade nödåtgärder för behövande har nedstängningarna berövat miljontals människor deras inkomstkällor över en natt.

Ett folkligt talesätt i Demokratiska republiken Kongos huvudstad Kinshasa fångar upp det dilemma som många arbetare och fattiga runtom i Afrika ställs inför: ”om du inte går ut får du inte äta”.

Hundratals tunisiska protesterande, vars ilska bröt fram på gatorna i de utarmade fattig-områdena Ettadhamen och Mnilha efter en veckas nedstängning i slutet av mars, uttryckte sig i grunden på samma sätt: ”Jag måste få bröd till mina barn även om jag dör”, menade en tillfälligt anställd byggnadsarbetare bland dem. Detta förebådar de sociala explosioner som denna kris kommer att medföra.

Ordern om ”självisolering” hindrar i praktiken gatuförsäljare, informella transportörer, hembiträden och många andra att få in sitt dagliga levebröd och hänvisar dem till att svälta i sina hem. Det hindrar ofta folk att nå marknader som tillhandahåller livsnödvändigheter och i en del fall även tillgång till kommunala vattenkällor.

Könsbaserat våld från statens styrkor har också tilltagit, med våldtäkter begångna av rwandiska soldater och skaror av hbtq+-personer som har spärrats in av polisen i Uganda under förevändning av förhindrande av coronavirusspridning.

Regeringar runtom i Afrika har förstärkt de postkoloniala, godtyckligt dragna gränserna mellan sina länder genom snabba nedstängningar av gränsövergångar i en förnyad strävan i riktning mot reaktionär nationalism.

De härskande klasserna runtom i Afrika, liksom överallt annars, utnyttjar skamlöst coronavirusets spridning för att förstärka sina respektive statsapparaters makt, samt för att urholka demokratiska rättigheter. När coronaviruset officiellt erkändes i Burkina Faso blev regeringens första måltavla de fackliga demonstrationerna, som kulminerade i en flera dagar lång generalstrejk i mitten av mars.

De lokala arbetarklassamhällena och arbetarrörelsen runtom i Afrika behöver snabbt organisera sig mot sådana statliga trakasserier, repression och övergrepp, och stå emot varje försök att använda nedstängningarna för att undergräva demokratiska fri- och rättigheter. Rätten för arbetare att stoppa produktionen inom alla icke livsnödvändiga sektorer, med garanterad inkomst samt att varje beslut om när och på vilka villkor produktionen ska startas upp på nytt, måste underställas arbetarna och de fattiga. De företag som med krisen som ursäkt inte betalar ut löner till sina anställda eller hotar med nedläggning bör förstatligas.

För de som jobbar i de livsavgörande frontlinjerna mot pandemin krävs säkerhets- och skyddsutrustning och speciella risktillägg på lönen. Tusentals sjuksköterskor, läkare och andra sjukvårdsanställda har redan visat vägen genom att strejka för tillhandahållandet av livsavgörande medicinsk och personlig skyddsutrustning i åtskilliga afrikanska länder – särskilt i Zimbabwe och Kenya, där flera strejker under senare år har genomförts för mer personal och utrustning till vården.

Inkomstgarantier bör tillhandahållas för de tillfälligt och informellt anställda, de arbetslösa och alla de som tvingas stanna hemma i nöd, tillsammans med kostnadsfri tillgång till mat, mediciner och andra livsnödvändigheter för de som ställs inför hunger och armod.

Privata sjukhus och vårdinrättningar, även de som ägs av toppofficerare inom armén och statliga toppföreträdare, borde överföras i offentlig ägo under demokratisk kontroll av valda arbetarrepresentanter, och kostnadsfri sjukvård borde vara garanterat för alla – inklusive flyktingar, asylsökande, papperslösa och bostadslösa.

Ambitiösa planer för offentliga investeringar i medicinsk infrastruktur, däribland byggande av lokala kliniker och testningscentraler i alla områden där det behövs, borde omedelbart lanse-

ras. Utöver det krävs en omställning av produktionen för tillverkning av testkit, medicinsk utrustning och skyddsutrustning samt att vatten och elförsörjning förstatligas.

Men kampen mot den hotande covid-19-katastrofen kräver inte minst globala och samordnade åtgärder vars innehåll och omfattning de afrikanska kapitalistiska eliterna och deras västliga motsvarigheter är oförmögna att tillhandahålla.

De fackliga ledningarna har i många fall tyvärr inte alls svarat upp mot situationens krav, utan ofta har det varit upp till arbetare och unga att själva ta kampinitiativ för att få igenom vad de behöver. För att utveckla kampen underifrån behöver demokratiska kommittéer bildas lokalt och på arbetsplatser.

I Algeriet och Sudan, länder som under förra året skakades av en revolutionär masskamp, har steg i denna riktning tagits. I Sudan har de lokala motståndskommittéerna som växte fram förra året och som spelade en avgörande roll i att driva den revolutionära rörelsen framåt genomfört kampanjer för att sprida information om viruset, sanera marknadsplatser, arbetsplatser och så vidare.

Liknande exempel finns i Algeriet, där kommittéer har bildats i arbetarområden för att organisera matleveranser till de fattiga, centralisera och distribuera skyddsmasker, med mera. Om dessa kommittéer samordnas och deras ansvarsområden utvidgas kan de bli en central stöttepelare för ett framtida massmotstånd mot de korrupta kapitalistiska härskarna och jordägarna, vilka oundvikligen kommer att försöka tvinga majoriteten av befolkningen att betala för krisen.

Covid-19-pandemin ställer på ett skarpare sätt än någonsin tidigare hela kontinentens massor inför den brådskande nödvändigheten av att kämpa för att "sätta kapitalismen i karantän", som Workers and Socialist Party (ISA i Sydafrika) uttrycker det.

Istället behöver man organisera och kämpa för ett demokratiskt och socialistiskt samhälle där resurserna är offentligt ägda och underställd en demokratisk plan för att tillgodose behoven hos den överväldigande majoriteten av planetens invånare.

Proletären

Internationell solidaritet istället för sanktioner

Patrik Paulov

Proletären 30/4 2020

USA:s och EU:s sanktioner försvårar många länders möjligheter att bemöta corona-pandemin. Men det går att välja solidaritet istället för sanktioner.

Bagdad, oktober 2002. Jag besöker barnsjukhuset al-Mansour. Stämningen är uppgiven. Det som en gång var ett av Mellanösterns modernaste och bästa sjukhus börjar alltmer likna ett väntrum på döden.

Under rundvandringen talar jag med personal, och tittar in hos sängliggande barn och deras desperata föräldrar. Inte alla men många av barnen har sjukdomar som det med stor sannolikhet skulle gå att bota. Om Irak hade tillåtit importera nödvändiga mediciner och medicinsk utrustning.

Det är tungt att gå runt och se alla de barn som av västvärldens ledare dömts till döden. Ännu tyngre måste det vara för vårdpersonalen.

"Våra händer är bakbundna. Jag och mina kollegor tvingas se på när patienterna dör på grund av sanktionerna. Vi kan inget göra", sade chefsläkaren Murtada Hassan och suckade uppgivet.

De av västvärlden upprätthållna sanktionerna mot Irak under perioden 1990-2003 kostade över en och en halv miljon irakier livet. Flera högt uppsatta FN-chefer vid den tiden beskrev det som ”ett utdraget folkmord”.

Irak var tyvärr inget tragiskt undantag. Sanktioner är än idag ett vapen som den rika världens styrande tar till som bestraffnings- och påtryckningsmetod mot andra stater. Och sanktionerna är idag precis som i Irak 2002 ett brutalt vapen, som slår sönder välfärdssystem och skördar människoliv.

Ännu allvarigare har situationen blivit till följd av coronapandemin.

Vikten av att häva sanktionerna för att kunna bekämpa coronaviruset, är utgångspunkten i ett aktuellt brev till FN:s generalsekreterare António Guterres. 18 länder har skrivit under det. Bland dem finns Iran, Syrien, Venezuela och Demokratiska folkrepubliken Korea, som alla är hårt utsatta av västvärldens ekonomiska strupgrepp.

För att kunna möta den gemensamma fienden, covid-19, krävs solidaritet och samarbete på högsta möjliga nivå, står det i brevet. Men det är omöjligt för många av de länder som är utsatta för dessa illegala och folkrättsvidriga tvångsåtgärder.

De 18 staterna kräver att sanktionerna omedelbart ska hävas: ”Vi kan inte låta politiska intressen hindra möjligheten att rädda liv”.

USA:s och EU:s ledare brukar till sitt försvar hävda att sanktionerna inte omfattar mediciner och medicinsk utrustning. Det är till delar sant. Men indirekt slår sanktionerna hårt mot vården.

Hotet från USA om tuffa åtgärder mot alla som bryter mot påbuden gör att utländska företag inte vågar exportera varor till de utsatta länderna. Och bankerna vågar inte administrera betalningar, vilket kraftigt försvårar all handel.

Resultatet blir detsamma som i Irak 2002. Människor dör på grund av politiskt motiverade beslut fattade i Washington och europeiska huvudstäder.

Medan västvärlden bestraffar andra stater och folk med sanktioner – eller krig – finns det de som gör det motsatta.

Den lilla karibiska ö-nationen Kuba har utsatts för USA:s ekonomiska strypsnara under ett halvt århundrade. Trots detta skickar landet läkare och annan vårdpersonal världen över. Under våren har de efterfrågade kubanska läkarna anlänt till över 20 länder för att på plats hjälpa till att bekämpa covid-19.

Här har omvärlden mycket att lära. För visst skulle världen bli en bättre plats om fler länder gjorde som Kuba. Om fler satsade på solidaritet istället för sanktioner och krig.

Både ris och ros om coronaåtgärder

Alexandra Nylund

Proletären 30/4 2020

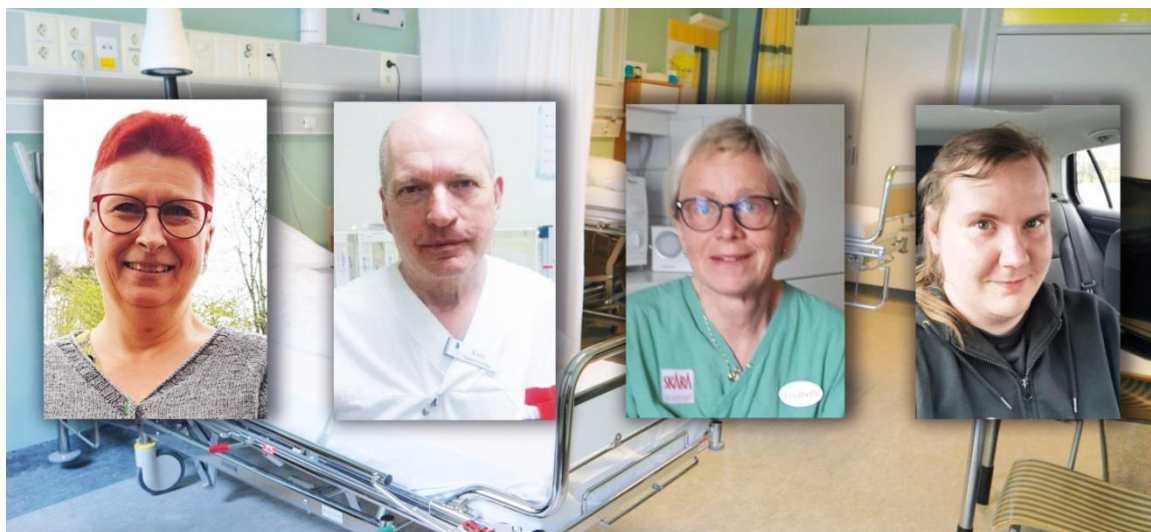
Brist på skydd eller fungerande rutiner? Läget inom vård och omsorg skiljer sig mellan regionerna, men även mellan just vården och omsorgen.

Coronakrisen har satt vården på prov. I många regioner vittnar anställda om bristande skydd och rutiner, i andra är oron mindre och resurserna större.

Kommunals skyddsombud har lagt åtskilliga skyddsstopp och på olika håll i landet ska personal börja testas för covid-19 för att undvika smittspridning. Tillgång till rätt

skyddsutrustning och klara direktiv varierar och på flera håll har personalen inom äldre- och hemvården larmat om läget.

Proletären har talat med anställda inom olika vård- och omsorgsyren om arbetsmiljön och läget på vårdarbetsplatserna.



Kajsa Nielsen Nord, Kenth Andersson, Elisabeth Assarsson och Andreas Verdin jobbar alla inom olika delar av vård och omsorg.

Andreas Verdin, undersköterska i Tvååkers hemtjänst, berättar att de sedan en dryg vecka tillbaka äntligen har rätt skyddsutrustning.

– Vi har fått ”goodiebags” från arbetsgivaren med rätt andningsskydd, visir, skyddsglasögon och heltäckande skyddskläder. Första lådan vi fick från kommunen var bara strunt som inte räckte som skydd, något skräp de hittat i källaren ungefär.

Inga av Andreas Verdin omsorgstagare har insjuknat i covid-19, men oron över att föra med smitta till omsorgstagare, eller själva bli smittade, har varit ständigt närvarande.

– I början av coronapandemin uppmanades vi att gå till jobbet även vid lättare förkylning, så att inte verksamheten skulle bli lidande. Helt galet, men de direktiven är ändrade nu.

Rätt skydd borde vara en självklarhet, menar Andreas Verdin. Att SKR påverkat myndigheterna för att tona ner kraven på skydd gör att man som arbetstagare känner sig maktlös.

– Facket borde ha varit med. Arbetsgivarna har fått vara med och påverka myndigheternas beslut medan vi som drabbas av dem står utanför.

Inom äldre- och hemvården i Skara kommun ser det annorlunda ut. Rätt skyddsutrustning och klara rutiner har funnits från början.

Ingen covidsmitta har hittat sig in på kommunens fem boenden och personalen har fått uppmaningar om att stanna hemma vid minsta symptom. Undersköterskan Elisabeth Assarsson hoppas och tror att de kan fortsätta att hålla smittan borta.

– Alla inom äldre- och hemvården i Skara kommun har nu möjligheten att genomgå provtagning om man har symptom eller har varit sjuk och ska återgå till arbetet, för att undvika smittspridning. Det känns tryggt.

På sjuksköterskan Kenth Anderssons arbetsplats, Universitetssjukhuset i Örebro, finns uppskattningsvis 60-80 covidsmittade patienter. Kenth Andersson arbetar på onkologen och är orolig för att krisen inom sjukvården kommer förvärras efter corona.

– Många behandlingar skjuts upp då resurserna måste läggas på covidpatienter. Det kommer ju en dag efter coronakrisen då vi måste försöka komma ikapp. Just nu skjuter vi problemen på framtiden då vi dessutom kommer ha väldigt begränsade resurser kvar. Jag tror att vi kommer att få se fler varsel som tack efter detta.

Han menar att de inte var rustade för kris och att det inte duger att inte ha någon lagerhållning och att förlita sig på just in time-leveranser.

– Att Apotekstjänst ansvarar för leveranserna känns inte alls bra med tanke på fiaskot förra året.

Kenth Andersson, som själv tidigare jobbat inom äldreomsorgen, är inte förvånad över de enorma brister som det rapporteras om från flera håll.

– Det var kris i äldrevården långt innan corona, på grund av dåliga resurser, otrygga anställningar och brist på utbildning. Det är klart att det skördar liv nu.

– Hur man tar hand om sina gamla är ett civilisationsmått och att så många har dött på sina boenden är ovärdigt.

Kajsa Nielsen Nord är transportör på sjukhuset i Varberg, och transporterar allt från skyddsmateriel och mat till post och patienter mellan avdelningarna på sjukhuset. Även covidsmittade patienter.

– Då har vi andningsmask och skydd som är bra så jag är inte orolig för smitta. Vi hushåller med skyddsutrustning men det tummas aldrig på säkerheten, vad jag vet. Jag jobbar ju inte med vård men har ändå fullgod skyddsutrustning när jag transporterar covidsjuka.

Kajsa Nielsen Nord påpekar att utan transportörer hade vården stannat.

– Vi glöms ofta bort när det talas om vården, lokalvårdarna likaså. Utan oss hade sjukhusen inte kunnat ta emot patienter så det är viktigt att även vi får rätt skydd.

Revolution

20 miljarder extra till välfärden – en droppe i havet

Esaías Yavari

Revolution 27/4 2020

Regeringens vårbudget tillför välfärden totalt 20 miljarder – ”det största krispaketet någonsin” enligt finansminister Magdalena Andersson. Utöver detta kan regioner och kommuner i efterhand söka 3 miljarder för merkostnader i vård och omsorg. Detta är ingenting i jämförelse med de 635 miljarder regeringen har lovat till företagen – och en droppe i havet jämfört med välfärdens behov.

Sverige har det lägsta antalet sjukvårdsplatser per tusen invånare i OECD och näst lägsta antalet intensivvårdsplatser i EU. Den främsta orsaken är årtal av för låga statsbidrag och nedskärningar. I år planerar 17 av 21 regioner dessutom för ytterligare nedskärningar i sjukvården. Enligt Arena idé har 96 procent av kommunerna sparkrav på äldreomsorgen.

Detta är bakgrunden till den situation som vårdarbetarna nu står inför.

Redan 2 april rapporterade en tredjedel av alla kommuner om en spridning av coronaviruset på äldreboenden. Men samtidigt saknar var tredje skyddsutrustning för äldreomsorgen och

hemtjänsten. Enligt Kommunal har 36 procent av anställda inom hemtjänsten arbetat med covid-sjuka utan skyddsutrustning. En arbetare i hemtjänsten uttryckte det i tidningen Kommunalarbetaren som att det spelas ”rysk roulette med våra liv”.

Om arbetslösheten fortsätter att öka, vilket är mer än troligt, kommer regeringens så kallade ”satsning” inte ens att täcka upp för minskade skatteintäkter, enligt Sveriges kommuner och regioner. Den fyller ännu mindre hålen från de planerade nedskärningarna – för att inte nämna behovet av att bygga upp sjukvården och äldreomsorgen.

Region Skåne kommer att få 600 miljoner – som alltså sannolikt försvinner i förlorade skatteintäkter – samtidigt som bara Skånes universitetssjukhus i Malmö har nedskärningar på 755 miljoner planerat inför 2021. Utöver sjukvården blöder den regionala kollektivtrafiken Skånetrafiken 5 miljoner per dag från minskat resande. Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) tappar regionerna i genomsnitt en miljard i intäkter varje månad i kollektivtrafiken.

I Stockholm fortsätter på samma sätt nedskärningarna i mitten av pandemin. Kravet från Kommunal att dra tillbaka varslen på Karolinska sjukhuset har mötts av döva öron.

Kommunerna har det inte bättre ställt. Malmö kommun kommer att få 300 miljoner från regeringen men enligt SKR:s prognos kommer nästan hälften av detta bara att ersätta fallande skatteintäkter. Den andra hälften kommer att gå till ökade bidrag och förluster av annan kommunverksamhet.

Enligt en beräkning av Nordea den 28 mars motsvarade regeringens krispaket till företagen totalt 635 miljarder kronor – 28 gånger mer än vad kommunerna och regionerna, om man räknar snällt, får dela på. Från dag ett har regeringen prioriterat borgarklassens vinster över folkets hälsa.

Pengarna finns uppenbarligen, men kapitalistklassen med deras vinstintresse är ett hinder mot att drastiskt stärka välfärden. Alla samhällsnödvändiga tjänster, produktion och försäljning – från privata vårdföretag, äldreboenden till produktion av skyddsutrustning – borde nationaliseras, och organiseras i en nationellt koordinerad satsning. Detta borde finansieras av nationaliseringen av banker och storföretagen utan kompensation. Det är bara genom åtgärder som inte tar hänsyn till kapitalisterna och deras privategendom som arbetarklassens hälsa och välfärd kan säkerställas.

Hur många ska dö på grund av materialbristen?

Jannis Tsiamis och Lou Bågmark

Revolution 28/4 2020

Den akuta materialbristen har orsakat ett fullkomligt kaos inom vård och omsorg. Hur många ska behöva dö? Och vem bär ansvaret?

Först kom rapporterna om brist på förkläden, handsprit, handskar och munskydd. Ganska snart kom även rapporter om att det saknas viktiga läkemedel för intensivvård. Ett sådant läkemedel är narkosmedlet Propofol, som behövs för att kunna lägga patienten i respirator. Sjukvården tvingas i stället använda Pentothal som riskerar att orsaka spasmer som försvårar andningen ytterligare. Nu har man till och med gett klartecken för att använda narkosmedel för djur.

Den akuta bristen på testkit gör samtidigt att man inte ens längre kan testa all vårdpersonal för covid-19 – inte ens alla inom vården med symptom. Samtidigt råder det brist på reagenser som behövs för att analysera testerna i labbet, vilket gör att inte ens alla tester som utförts har

kunnat analyseras. I ett läge där viruset finns på över hälften av Stockholms äldreboenden testas fortfarande bara 12 000–13 000 personer i veckan.

En livsfarlig brist på skyddskläder

Redan den 14 mars kom vittnesmål om den akuta bristen på skyddskläder.

”Vi har inte någon handlingsplan för hur vi ska agera när vi varit i kontakt med patient med misstänkt coronasmitta. Vi har inte någon skyddsutrustning utöver den som används vid basala hygienrutiner. Inga munskydd, visir, ordentliga förkläden”, sa en sjuksköterska som arbetar i norra Sverige till *Aftonbladet*.

Taha Alexandersson, ställföreträdande krisberedskapschef på Socialstyrelsen, svarade med att ”hon inte kände igen” denna bild och att ”hon inte såg det som en kris i nuläget”.

Men till slut blev bristen så stor att man sänkte kraven på skyddsutrustningen. Den 27 mars kom Sveriges regioner och kommuner överens om att man inte behöver använda munskydd, och inte heller heltäckande kläder annat än i speciella fall, utan att det räcker med visir och att sprita armarna – med desinfektionsmedel som det också råder brist på.

Detta ledde till en enorm ilska bland vård- och omsorgs arbetare som startade Facebook-gruppen ”#Vägrasänkahygienkraven covid-19” som fick över 60 000 medlemmar.

Hittills har man pratat mycket om sjukhus och vårdcentraler, men inom omsorgen är bristen ofta rent katastrofal. Lovett, en undersköterska på ett kommunalt äldreboende i Stockholm, berättade för Expressen 8 april att de vid ett tillfälle fick dela på tre munskydd, som personalen fick turas om att bära. Undersköterskan Jessica berättade att chefen sagt till dem att de använder handskar för mycket, att de skulle ha bara händer när de bäddade sängar eller torkade de boende i ansiktet. Detta skulle de göra även hos de som var smittade, eftersom det inte är ”farligare än att gå till Ica och handla”.

”Vi undersköterskor är verkligen utsatta, för vi kommer så nära de boende. Vi sköter om dem, tvättar dem och hjälper dem med all personlig hygien. Det är slem, avföring och sår – vätskor av alla slag”, förklarar Jessica.

Nyligen testades de cirka 50 anställda på en avdelning på Linköpings universitetssjukhus och det visade sig att hälften var smittade, ett flertal utan att visa symptom. Ändå säger Johanna Sandwall, krisberedskapschef för Socialstyrelsen, att ”risken är noll” för vårdpersonal att smittas om de använder de rekommendationer som finns, har rätt utbildning och rätt kompetens för att använda skyddsutrustningen. Med andra ord är det vårdpersonalens fel när de smittas – de har bara inte följt rekommendationerna!

Nedskärningar och privatiseringar är orsaken till bristen

Under efterkrigstiden byggdes det parallellt med försvarsmakten upp ett stort civilförsvar. Civilförsvarets huvuduppgift var att skydda befolkningen i händelse av kriser, krig och katastrofer genom att bland annat säkerhetsställa tillgången till sjukvård, läkemedel, räddningstjänst, infrastruktur, skyddsrum samt säkerställa samhällsviktig produktion.

IVA: år 1993	IVA: år 2018
• Civilt: 1300	• Civilt: 534
• Militärt: 900	• Militärt: 40
• Buffert: 2100	• Buffert: 0
• Totalt: 4300	• Totalt: 574

Intensivvårdplatser i Sverige

Men under slutet av 1980-talet började en avveckling av civilförsvaret genom en avreglering av samhällsviktig produktion. Efter Sovjets fall och 1990-talets ekonomiska kris avknoppades det kostsamma civilförsvaret från Försvarsmakten, som skulle anpassas för att delta i fler imperialistiska interventioner. Men försvarsmakten behöll mycket av det material som

användes av civilförsvaret. Materialet förstördes senare dels på grund av nedskärningar, dels inriktningen mot interventioner i utlandet.

Till följd av nedskärningarna antingen övergavs, såldes eller slängdes stora mängder material, såsom räddningshelikoptrar, ambulanser, skyddsrum, sjukhus, brandbilar, lokomotiv, bränslelager, elgeneratorer och livsmedelslager. Under början av 1990-talet fanns det 50 fältsjukhus i Sverige med 10 000 vårdplatser, 900 intensivvårdsplatser samt 2100 intensivvårdplatser i buffert. Men vid millennieskiftet hade alltihop avvecklats och materialet – däribland 630 respiratorer – hade slängts på soptippen. Sten Lennquist, professor i katastrofmedicin, sa till *DN* (2020-03-15).

”Fältsjukhusen var en fantastisk resurs. Man investerade miljarder i dem. Men allt det slängde man på soptippen eller skänkte bort till andra länder – inget sparades /.../ Hade respiratorerna fått ligga kvar i förråden hade de kunnat plockas fram nu för att rädda livet på covid-19-sjuka.”

Enligt Socialstyrelsen hade Sverige 4300 intensivvårdsplatser 1993 men 2018 var siffran nere på 574 stycken. Antalet akutsjukhus minskade samtidigt från 115 stycken till 71 i dag. Under början av 2000-talet brändes 7,4 miljoner skyddsmasker, varav 30 procent var helt fungerande och 70 procent endast behövde nya filter.

Fram till 2009 hade statliga Apoteket ett övergripande ansvar för att tillhandahålla lager för läkemedel och utrustning. Bland annat fanns det 8 stycken centrallager som fylldes på kontinuerligt. Till detta hade även Försvarsmakten 5 centrallager, 12 läkemedelscentraler och 100 mobiliseringsförråd. Men försvarsmaktens lager avskaffades och när apoteksmarknaden avreglerades av högerregeringen 2009 avskaffades också Apotekets övergripande ansvar. Därför finns nu ingen myndighet som har någon helhetssyn på området.

Innan 1986 ansvarade Civilförsvarsstyrelsen för beredskapen och hade operativ förmåga och befogenheter att styra både företag och offentlig verksamhet vid kris eller krig. Sedan 1986 har dock ansvaret delats upp mellan flera olika myndigheter, till kommuner och regioner eller som i fallet med läkemedelsdistribution: helt privatiserats.

Marknaden kan inte lösa krisen: ett socialistiskt svar behövs!

2018 brann 25 000 hektar skog ned i Sverige och tvingade hundratals människor att fly sina hem när räddningstjänsten saknade material. Privatiseringar har tvingat livsviktiga delar av sjukvården att vara beroende av marknadens anarki. Redan innan Coronakrisen var det tydligt att Sveriges beredskap var katastrofalt dålig.

Under hösten fick 500 operationer ställas in och mängder av människor blev lidande på grund av att företaget Apotekstjänst inte kunde leverera. Efter coronautbrottet har nu det privata företaget Procurator som levererar hygien- och städprodukter till staten passat på att höja priset på handsprit, filtrerande halvmasker, skyddsdräkter och vissa skyddsglasögon med över 900 procent.

Detta är kapitalismens logik, lagen om tillgång och efterfrågan. När efterfrågan ökar kan man höja priserna för man kommer att sälja i alla fall. Marknaden tar inte hänsyn till om varorna behövs för att rädda liv, eller om människor riskerar att dö. Det rimliga under ett ökat behov hade varit att öka produktionen, men kapitalisterna kan strunta i det och tjäna mer pengar genom att bara höja priserna.

Det rådande systemet och politikerna är ansvariga för materialbristen genom de nedskärningar och privatiseringar som de systematiskt genomfört under tre årtionden. Både socialdemokrater och högern har sålt ut beredskapen och tvingat sjukvården liksom andra myndigheter att vara beroende av marknaden där kapitalisternas vinster kommer först.

Vi uppmanar Vänsterpartiet, fackföreningarna, gräsrotterna i Socialdemokraterna och andra organisationer i arbetarrörelsen att omedelbart kämpa ([se våra krav i #livförevinst](#)) för att reparera den skada som nedskärningarna och privatiseringarna åstadkommit.

Men så länge marknaden tillåts styra vad som ska produceras så kommer bristen vara ett faktum. Även om politikerna nu försöker öka mängden skyddskläder och annat material till sjukvården, kommer de inte ha något intresse av att behålla detta efter pandemin, vilket gör att vi kommer att stå lika sårbara inför nästa kris. Lösningen är att nationalisera produktionen under demokratisk arbetarkontroll, så att vi gemensamt kan fatta beslut om vad vi ska göra, i stället för att ett fåtal kapitalister får bestämma.

“Vi varnade redan innan pandemin” – intervju med en sjuksköterska

Shaun Christiani och Sanna Sahlin

Revolution 29/4 2020

"Det är läskigt att se den stora skillnaden mellan hur politiker och allmänheten beskriver situationen och vad vi sjukvårdspersonal upplever." Så sade sjuksköterskan Linnea när Revolution träffade henne.



Foto: Holger Ellgaard / Wikimedia (CC BY-SA 3.0)

Revolution har träffat Linnea Tideman, som arbetar som sjuksköterska på akuten på Södersjukhuset (Sös) i Stockholm. Redan innan covid-19-pandemin var det ett ansträngt läge på akuten berättar hon. Under trettonhelgen beskrevs akuten på Sös som en krigszon i media. Patienter fick vänta i över 15 timmar på hjälp vilket Linnea menar inte är ovanligt.

– Det är tydligt att man har fått göra mycket paniklösningar. Hade det funnits mer resurser hade det varit en bättre start, framförallt för intensivvården som har det absolut kämpigast. Vi varnade redan innan pandemin om att det fanns för lite intensivvårdsplatser, berättar Linnea.

I november kom beskedet att totalt 800 arbetare på Stockholmssjukhusen Karolinska, Södersjukhuset och Danderyd skulle varslas. På Sös gällde varslet 100 personer, varav 25 läkare, 50 undersköterskor och 25 ur den administrativa personalen. Denna varselvåg drog igång Stockholms sjukvårdsupprop, där läkare och vårdarbetare vittnade om hur patient-säkerheten var hotad i princip varje dag och om hemska arbetsförhållanden. Nu har man dragit tillbaka varslen av vårdpersonal på Sös, men inte på Karolinska:

– Det är verkligen idiotiskt att i ett redan ansträngt läge dra in personal! Det satsas allt för lite på slutenvården, det är brist på både vårdplatser och personal. Det finns riktigt hemska pass, med för tok för lite resurser, och det sker ofta. Sjukvårdsuppropet vittnar om situationen som faktiskt är – detta funkar inte, det kan kosta både hälsa och liv!

– Och på många sätt har covid-19 gjort Sjukvårdsuppropet ännu mer aktuellt, tillägger hon.

Stämningen bland arbetarna på sjukhuset upplever Linnea som väldigt samlad och alla fokuserar på att lösa situationen. Men när Region Stockholm gick ut med att hygienkraven skulle sänkas och att munskydd och långärmade rockar inte längre behövdes protesterade vårdpersonalen.

– Det var inte hållbart, särskilt när det saknades bevis på att viss skyddsutrustning var onödig. Hela personalen höll med om att vi skulle säga ifrån. Flera kollegor som är lite äldre och i riskgrupp sjukanmälde sig när hygienkraven sänktes, för att de kände sig otrygga. Skyddsombuden och facken ställde sig direkt på vår sida. Nu har man backat och sagt att vi ska ha skyddsutrustning "man känner sig säker i", berättar hon.

Protesterna mot de sänkta hygienkraven skedde över hela landet, inte minst i Facebook-gruppen #vägrasänkahygienkraven Covid-19 där många vårdarbetare beskrev sin ilska över situationen.

– På Sös sitter administrativ personal och skapar långärmade rockar. Vissa kollegor köper egen utrustning eftersom de inte känner sig säkra med utrustningen som regionen köpt.

Bristen på skyddsmaterial hade snabbt kunnat lösas genom att ställa om icke-nödvändig produktion för att i stället producera bort bristen. Men det är uppenbart att kapitalisternas vinstintresse står i vägen för en sådan omställning. Revolution har gått ut med [appellen #Livförevinst](#) för att stå upp för arbetarna och det glasklara kravet att rädda liv, inte storföretagens vinster. Linnea håller med om många av kraven:

– Det normala läget i sjukvården måste vara att vi har vårdplatser och att vi har personal, men så har det inte sett ut under min tid. Jag håller med om att sjukvårdspersonal borde få höjda löner och fast anställning, samt att alla varsel måste hävas! Det är mot all logik att varsla när det redan fanns brist på både vårdplatser och personal innan pandemin.

Sjukvårdsuppropet och #vägrasänkahygienkraven Covid-19 visar en växande frustration och kampvilja bland vårdarbetare. Linnea påpekar att politikernas tal om hjältar inte är värt särskilt mycket om det bara landar i tillfälliga symboliska gester som att bjuda på bullar.

– Känns som hyckleri när talet om hjältar kommer från politiker – de kan ju faktiskt förändra och göra det bättre för oss! Det är mycket bättre att få goda arbetsförhållanden. Verksamheten måste fungera, menar Linnea.

Hon säger att pandemin har ytterligare visat vilken stor vikt vårdpersonal har i samhället och vilka resurser och beredskap som behövs. Revolution håller till fullo med. Det är tydligare än någonsin att det är arbetare som Linnea som får samhället att fungera.

Under socialismen, där produktion sker efter människors behov och inte för några enskilda kapitalisters vinster, hade samhällets förmåga att hantera krisen sett fullständigt annorlunda

ut. Alla samhällets resurser skulle användas för att rädda människors liv. Det är ett sådant samhälle vi måste kämpa för.